
40 KOMADA

Muškarci su za žene uvijek birali izraze kao što su: dobra žena, ženska, mačka, riba, koka, treba...

Sve u ženskom rodu.

Kad sam čuo da su počeli imenicu muškog roda upotrebljavati za lijepu i zgodnu ženu, znao sam da sve ode u tatrokan (ovaj izraz je koristila moja stara nena, a značio je bezdan, besmisao, nepovrat).

Kaže dobar komad, a tamo žena. Čuj, žena komad?!

Svašta.

Sinoć su Trebinjci igrali svoj *Laki komad* što opet nema nikakve veze sa ovim gore komadom. Perfektna igra, poznata trebinjska sa poznatim akcentom dovela je publiku do suza. Zbog smijeha, naravno.

Kroz ovaj komični *Laki (naoko) komad* progovorili su veoma ozbiljno o životu, njegovoj surovosti i peripetijama koje nosi i donosi sa sobom.

Prava vrućina.

Kad sam jučer vidio kako ljetni pljusak poput slikara zatamnjuje svijetli, sunčani plato, ponadao sam se osvježenju. Izgleda da su nam u ovim vrelin danima jedina osvježenja predstave.

Nadam se da će to biti i večeras.

Kralj Ibi.

Visoko, sretno!

OKRUGLI STO... "LAKI KOMAD"

Željko Milošević, reditelj, predstavio je ansambl iz Trebinja, čiji su članovi izveli predstavu u koprodukciji Gradskog pozorišta i Kulturne scene Male stvari. Gradsko pozorište je instituciono koje finansira opština, dok su Male stvari mjesto u kojem oni liječe svoje frustracije i pružaju sebi slobodu. Relativno su mlada oba pozorišta, iako iza sebe imaju veći broj produkcija. Izbor večerašnjeg teksta došao je sam po sebi, jer je Romčević u zadnje vrijeme igran u mnogim pozorištima, a ovo je jedan od njegovih "lakših" tekstova. Večeras su peti put odigrali ovu predstavu.

Strajo Krsmanović se osvrnuo na izbor repertoara, te konstatovao da je komad izabran po mjeri glumaca i gledalaca, igran na visokom nivou pozorišnog standarda, ali mu se čini da su Male stvari navikle publiku na provokativnije predstave. Po njegovom mišljenju ovo je kompletna predstava prepuna šarma i djeluje u potpunosti profesionalno, ali upravo zbog toga fali malo "greške", koju su vidjeli u prethodnim predstavama Trebinjaca.

Dinka Ćosić je prezadovoljna predstavom, te kaže da je večeras vidjela ono što je i tražila na repertoaru ovogodišnjeg Festivala. Bez obzira na komičnost u predstavi, ona nije naivna jer su dodirnuli neke naše svakodnevne probleme.

Za **Viktora Dundovića**, ovo je predstava puna energije i duha, razuzdanog teksta, koji je potreban u ovom našem vremenu kao dobra relaksacija. On je osjetio i pojedinačnu i kolektivnu energiju na sceni.

Luka Kecman smatra da bez obzira na profesionalno odigranu predstavu, čiji je tekst blizak, zaplet klasično vodviljski ispod kojeg se nalazi socijalna drama, u kojem sin ima autoritativnog oca koji ga sputava, postoji osnovni problem, odnosno rediteljska greška. Riječ je o mjestu radnje, koja je smještena u toru, te pitanje skulpture koja se zida u toru, te se time gubi smisao glavnog zapleta. Jer ako se promijeni mjesto radnje, onda se mora promijeniti sve i takva greška se ne smije desiti. Također, odrednicu smještaja nekoga u tor, pa bilo da se radi i o ministrima, on ne može da prihvati.

Željko Milošević smatra da pozorište trpi metaforu i da on nije prvi koji je primijenio na ovaj način (u režiji Jagoša Markovića, u predstavi Antigona Kreont dolazi na motoru).

Metafora tora je jasna, jer on misli da svi mi živimo u torovima skućeni i opterećeni svojim problemima.

Luka Kecman se nije složio sa ovakvim Miloševićevim obrazloženjem, jer po njegovom mišljenju oni igraju na sceni u glumačkom realizmu vrlo ujednačeno, a s druge strane hoće da im se metaforično povjeruje, tako da ništa nisu metaforično rekli, nego realistično i zbog toga je došlo do nesklada.

Dževdet Tuzlić je i prije večerašnjeg okruglog stola spominjao Željku metaforu, ne znajući da će je on podebljati. Sjenik je na filmskom platnu metafora ljubavnog gnijezda. S druge strane, ovo je po njegovom mišljenju ozbiljan tekst, kojim su iskazane bitne stvari kroz promišljenu formu, kako bi se sadašnje vrijeme pretvorilo u nešto što nas vraća smijehu. Bez obzira na problem koji je istakao Luka Kecman, što je po njegovom mišljenju duboko estetiziranje, u glumačkom smislu oni su postigli evokaciju na sjajne godine amaterske scene, koje se nisu odvajale od profesionalne. Večerašnjim glumcima mogu mnogi da zavide sa glumačkih akademija jer su publici učinili ovo veće prijatnim.

Lajla Kaikčija je čestitala glumcima na jako dobroj igri, ali sa rediteljskog aspekta postoji omaška i zbog toga se slaže sa Lukom Kecmanom. Reditelj je poništio dramski koncept, jer zaplet drame počinje upravo na problemu "gdje sakriti tijelo oca". Vidljivo je da je postojalo niz rješenja ovog problema, a ne samo zabetonirati, i zbog toga su trebali tekst prilagoditi, izbaciti suvišne replike ili izmaštati neku drugu vrstu skulpture koja bi bila prikladnija ambijentu tora. Problem je mogao biti riješen uz bolju intervenciju na tekstu. Smatra da su vodviljske elemente mogli više potencirati, posebno u scenama gdje upotrebljavaju stroboskop, kao i u scenama gdje je muzika sama po sebi inicirala razigranost.

Željko Milošević je nevidljivost zida opravdao postojanjem ograde na sceni, te mu ovaj nedostatak scenskog rješenja nije predstavljao problem, i možda je to bila greška, ali je imao namjeru da napravi osmice torova, od kojih je najveći onaj gdje živi nosač naših sudbina, a otkriva se tek na kraju. Njemu je najbitnije bilo napraviti vodviljsku igru u kojoj će publika uživati, spontano se smijati, zarazno i blesavo, slobodno i hrabro.... bez razmišljanja, zaključaka i planova.... a sve je ovo naglasio u aфиši, obraćajući se publici.

Lajla Kaikčija se složila da je postignut taj cilj, ali se ne smije zanemariti činjenica da zaplet predstave počinje upravo problemom kako smjestiti skulpturu u stanu i kako je se riješiti.

Dinka Šečić se osvrnula na nastanak i razvoj Edipovog kompleksa, povezujući je sa psihologijom Frojda i rekla da to svakodnevno viđamo, da je priča uvijek živa, u nama, i da je večeras jako dobro ispričana u pozorištu.

Luka Kecman je i dalje insistirao na rediteljskoj omašci jer su u osnovi teksta imali ideju koju potpuno imputiraju, tako da je mjesto radnje bitno i mora biti tačno. Sve se može uraditi na sceni, ali se mora pravdati.

Senka Kreso je iznijela, kako je rekla, naivno gledanje iz publike, te je rekla da je u početku bila zbunjena ambijentom tora, ne znajući zašto su tu, da li ih je otac otjerao. Priča je vrlo realistična, zato joj se stog sijena nije činio foteljom, te joj u jednom trenutku čitava scenografija pada u vodu.

Željko Milošević je prihvatio njeno mišljenje kao drugačije od njegovog, i upravo ta različitost njemu umjetnost čini divnom. Složio se da pozorište postoji zbog publike, koja je večeras divno reagovala i smijala se, uočivši suštinu priče.

Strajo Krsmanović smatra da je večerašnji razgovor otišao na sporedni kolosijek, jer je jasno da je reditelju trebala metafora koju je on izabrao i primijenio, i tu nije problem, već u načinu upotrebe metafore i njene prezentacije. Predstava nema filozofsku misao, vodviljska je, i zbog toga gotovo da su smetale bale sijena. Glumačka igra je jako dobra, bez karikatura, stalno na granici između realnog i nerealnog, i to je bit predstave.

Antoniju Džolanu se svidjela večerašnja predstava, te ju je posmatrao sa likovnog aspekta, tako da mu je igra sa fontanom najzanimljiviji detalj u predstavi, u kojem se spominju elementi pop-arta i poetika Džeksona Poloka. Za njega je ovo ključna dimenzija predstave, jer je umjetnost igra, a večeras je ona bila više nego dobra.

Nedžad Milanović se našalio na kraju trazgovora, i rekao da je bio na mjestu Željka Miloševića, rekao bi da, ako je neko u stanju ubiti rođenog oca, onda je i u stanju da ga zabetonira bilo gdje ili da tor premjesti u stan.

PUBLIKA O PREDSTAVI... „LAKI KOMAD”

Enida Bušatlić: „Trebinjci nas svake godine iznova oduševavaju, tako da sam od samog početka bila uvjerena da ni večerašnja predstava neće biti izuzetak. Glumci su dobro uigrani. Smatram da ne bi bilo korektno izdvajati pojedinca, jer ono što su svi oni pokazali večeras na sceni s pravom se može nazvati vrhunskom glumom. Najvažnije od svega jeste to da predstava ni u jednom trenutku nije bila dosadna za gledati. “

Filipović Mina: „ Uživala sam u večerašnjoj izvedbi Trebinjaca. Svi glumci su pokazali zavidne glumačke sposobnosti. Pored očigledne dominacije glavnog glumca, iza kojeg sigurno stoji dugogodišnji rad, izdvojila bih i mladu glumicu u kolicima, koja je pokazala nevjerovatnu sposobnost transformacije glasa. Cjelokupan dojam upotpunio je vješt izbor svjetala i muzike. “

Emina Kurbegović: „ Večerašnja predstava je ispunila sva moja očekivanja. Glumci su pokazali sigurnost na sceni, što se ne viđa tako često kod amaterskih pozorišta. Eventualne nedostatke scenografije nadomjestili su precizna glumačka igra i vješte i brze transformacije glavnog glumca. Moglo se osjetiti da su se glumci u potpunosti unijeli u svoje likove, tako da su i sami uživali u svojoj izvedbi. Svaka čast! “

Mirza Bušatlić: „ Moram priznati da mi se od svih predstava na Festivalu ova najviše dopala. Pored zavidnih glumačkih sposobnosti, u koje nismo ni sumnjali prateći njihov dosadašnji rad, glumci su pokazali i izuzetno precizan i tačan scenski govor i gestikulacije. Sama radnja je neizvjesna do samog kraja, što je svakako pohvalno jer se na taj način osigurava pažnja publike. Predstava je u cjelini djelovala opuštajuće i ulila pozitivnu energiju. “

Amila Bečirović: „ Željko Milošević je ponovo dokazao da je vrhunski glumac i režiser. Aktualna tematika prožeta komičnim elementima bliska je publici, bez obzira na njihovu starosnu dob. Upravo to i jeste glavna prednost večerašnje predstave u odnosu na prethodne. Pored toga, pohvalila bih i interesantnu i originalnu scenografiju. Kao jedini nedostatak izdvojila bih pretjerano ubrzan kraj u odnosu na početak predstave. “

Suvada Trapo: Umjetnički ansambl odličan. Trebinjci su izvanredno odigrali večerašnju predstavu, kao što se moglo i očekivati. Razigrana, živahna, izuzetno duhovita predstava.

Samir Imamović: Uživao sam gledajući Trebinje i njihov "Laki komad". Nevjerovatno s kojom lakoćom glumci igraju na sceni. Duhovito, veselo, zaista fenomenalno. Zanima me da li su imali neku drugu verziju kraja predstave.

KNJIGA UTISAKA... "LAKI KOMAD"

SVIĐA MI SE MUZIKA.

MAESTRO J

Željko Tata =)

Nedo

Odlična predstava.
Savršen smisao za humor.

Lamija

Hjooj, Željko... KRALJ

Azra

Ne znam što Vahid nije odmah uručio nagradu za najbolju predstavu, režiju i glumce. Milošević po običaju nenadmašiv.

potpis

Željko kao i uvijek oduševio me!

Mina

Mi si iz Rusii, predstavo bilo je klasno. Puno hvala svimo.

Zaira i Diana

Prestava je bila odlična.

Džana Ž.

Trebinje kao i uvijek- ODLIČNO!!!

Peggy Sue

Puno sam očekivala, navikle su nas Male stvari na veliko. Ovo je bilo i veće i jače od očekivanog. Fenomenalna igra, jasno i dinamično, osvježavajuće, odlično! Veliko hvala na savršenoj predstavi!

Sanja

Vratite joj vilicu.

Sana

RAZGOVOR SA... **Željko Milošević, reditelj**

Na koji način ste uspijevali obavljati rediteljski posao u predstavi čiji ste glavni lik?

To je ludački posao koji normalni ljudi ne rade. Užasno je naporno, ali u našem ansamblu ima nekoliko jako iskusnih glumaca sa kojima sam uspijevao da razgovaram šta sve treba da radimo i kako, pa da onda to sprovedimo u djelo. Oni su i sami donosili neka određena rješenja kroz proces rada i ono što je dodatno bitno, jeste da smo mi za određene dijelove predstave dovodili druge ljude da gledaju, da nam ukazuju na neke stvari. Meni ovo nije prvi put da režiram i glumim, ali nisam baš imao predstave u kojima sam glumio glavni lik i režirao, tako da je ovo bio izuzetno težak posao.

Koliko je inače zahtijevna i zahvalna rediteljska uloga u odnosu na glumačku?

Gluma se otprilike svodi na to da, kada dobijete indikacije od reditelja, onda vi to nadograđujete, dalje usmjeravate i kroz svoju igru branite ono što stvarate. Glumci se bore za tekst, za svoj prostor i svoje mjesto, a neko ko je reditelj treba sve to ukomponovati u jednu cjelinu koja će na kraju profunkcionirati kao predstava, tako da je definitivno zahvalniji posao biti glumac nego reditelj, jer za sve ono što glumački nije bilo dobro u predstavi, kriv je reditelj.

Najveća nagrada za glumca?

Najveća nagrada za glumca je ono što smo mi doživjeli večeras ovdje, a to je da nas publika prekida na otvorenoj sceni aplauzima koji nisu samo kurtoazni, već da osjetite snagu, a uz iskustvo se nauči da li je publika iskrena ili ne. To je otprilike nešto što nosi tu glumačku ludost, taj trenutak prekida na otvorenoj sceni aplauzom, dobre reakcije od strane publike, prelamanje barijere tog nevidljivog zida kada osjetite da publika diše sa vama, a vi s njom, naravno, ne gubeći iluziju o tome da publika ne diše uvijek sa vama, nego da to zaista morate jednim iskrenim radom zaslužiti.

PREDSTAVLJAMO... Jelena Dragić

Vodili smo razgovor sa Jelenom Dragić, članicom pozorišta „Male stvari“ iz Trebinja. Jelena nam je za početak ovog razgovora rekla nešto o sebi i o tome kako se našla u svijetu teatra.

Rođena sam u Mostaru, imam dvadest i pet godina i živim u Trebinju. Diplomirani sam psiholog. Što se tiče pozorišta, tu sam već neke dvije godine i u njemu sam se našla sasvim slučajno poslije završetka studija. Naime, vidjela sam obavijest da pozorište vrši upis novih članova, otišla sam i prijavila se i to je bilo to.

Jelena se kratko osvrnula i na svoju ulogu u predstavi „Laki komad“, autora Nebojše Romčevića, a u režiji Željka Miloševića.

U predstavi igram lik Seke. Ona je, da ne budem previše kritična prema trenutnoj situaciji, neko koga često možemo sresti na našim ulicama, odnosno to je osoba koja je spremna na sve da bi ostvarila svoj cilj i pri tome se služi svim mogućim trikovima. Sve u svemu, jedan vrlo interesantan lik za igranje na sceni.

Na kraju ovog kratkog razgovora Jelena nam je nešto rekla i o saradnji sa režiserom tokom rada na ovoj predstavi.

Ovo je već treća predstava koju radimo zajedno i sa Željkom Miloševićem je zaista lijepo raditi. Prije svega sam mu zahvalna što me je postepeno i lagano uveo u svijet pozorišta. Moram zaista istaći da je imao jako puno strpljenja sa mojim počecima u pozorištu.

PREDSTAVLJAMO... Danko Špec

Razgovarali smo sa Dankom Špecom članom pozorišta „Male stvari“ iz Trebinja, koji je u predstavi igrao lik Rade. Evo šta nam je Danko rekao o sebi i o svom angažmanu u pozorištu.

Doktor sam stomatologije i živim u Trebinju. Što se tiče pozorišta oduvijek je u meni postojala neka želja za tim. Stvar je krenula po mom povratku u Trebinje prije dvije godine. Sticajem okolnosti došao sam u kontakt sa gospodinom Miloševićem i lagano, korak po korak, je započeo taj moj ulazak u pozorište. Zapravo me uvijek zanimalo kako to izgleda, kakav je to osjećaj kada odigraš predstavu i kada treba da izađeš i pokloniš se publici.

Zamolili smo Danka da nam kaže nešto i o svom liku kojeg igra u predstavi.

Kada pričam o liku Rade volim da kažem da je to „najopasniji“ lik u predstavi sve do onog trenutka dok mu se žena ne pojavi. Mislim da mu ovaj opis nekako najbolje odgovara. Kada govorim o tome kako sam pristupio ovom liku, kako sam se spremao za interpretaciju, mislim da je dovoljno reći da sam najviše inspiracije i ideja dobivao šetajući ulicama. Naravno tu treba spomenuti i pomoć reditelj tako da mi zaista i nije bilo teško da kreiram ovaj lik.

INTERVJU SA ... Dževdet Tuzlić, član stručnog žirija

Koliki je značaj i vrijednost amaterizma u kulturi?

Kada čovjek razmišlja o toj problematici, mora shvatiti da je riječ o nečemu jako kompleksnom, nečemu što je nekada imalo svoju genezu i amaterizam je ustvari bio baza, on nije bio niži stadij stvaralaštva, već nekakva vrsta laboratorija iz kojeg su izrastali ljudi koji su posvećeni teatru, umjetnosti i onda pokušavali da sticanjem nekih diploma zaplove u profesionalne vode. Vremenom, kako se odnos prema kulturi i društvu mijenjao i kako je amaterizam na neki način padao u još veću sjenu, nego kultura u cjelini, onda se i pitanje te postupnosti gubilo, pa su se i amateri i profesionalci, svako na svoj način, počeli boriti za mjesto pod suncem. Mislim da je amatersko stvaralaštvo značajno, bez obzira u kojem vremenu živimo i da mu festivali poput ovog u Bugojnu i Trebinju vraćaju neke stare konture, vraćaju mlade ljude prapočecima dramskog stvaralaštva i nečemu što opet postaje bazom. Imamo slučajeve u Bugojnu, Bihaću, ali i Trebinju gdje su festivali iznjedrili neke mlade ljude koji su nakon godina provedenih u tim stvaralačkim atmosferama festivala koji postoje u ova dva grada poželjeli da se i profesionalno bave, da upišu Akademiju i da na taj način zaokruže svoj odnos prema ovoj sferi umjetnosti koju oni vole.

Na koji način se amatersko pozorišno stvaralaštvo može podržati osim festivalima?

Festivali su neka vrsta krune, svaka sredina bi trebala posvećivati amaterizmu pažnju kako bi ga obogaćivala i pružila šansu da se u matičnoj lokalnoj zajednici on realizira, te da se na taj način pokuša iskazati i kreativnost te zajednice. Ovako se svodi na to da je amaterski teatar sporadičan u Bosni i Hercegovini i da nema puno opština koje imaju svoje amaterske trupe, pa ne začuđuje podatak o broju prijavljenih predstava koji je selektor iznio na ovogodišnjoj FEDRI i činjenica da nije baš imao pretežak zadatak. Svaka lokalna zajednica bi kroz svoje fondove kulture, kroz opštinske sektore za društvene djelatnosti morala naći sredstva kako bi se amaterizam podržavao i razvijao tu, a onda išao u nekakvom cikličnom redoslijedu stvari prema višim razinama, bez obzira da li su to kantonalna, regionalna ili takmičenja poput ovog u Bugojnu ili Trebinju.

Prvi put ste u Bugojnu i u ulozi žirija na jednom od amaterskih teatarskih festivala...

Da, prvi put sam u Bugojnu, iako sam ove godine stiješnjen sa Sarajevu Film Festivalom koji se naslanja na Fedru i u velikoj mjeri obavezan da i taj događaj pratim, prihvatio sam da dođem ovdje i budem u žiriju. Drago mi je da sam vidio te amaterske družine koje u sebi nose mnogo entuzijazma i kvaliteta, taj takmičarski duh za njih je važan, bez obzira koliko su neki na samim počecima kao što je Grad pozorište Gradiška ili su već izrasli u neke amaterske „profesionalce“ poput teatra iz Bugojna, Visokog ili Trebinja, ali u svakom slučaju mi je drago da sam vidio sve te ljude, jednu lepezu mladih glumačkih imena koja ću od sada pratiti u njihovom daljnjem razvoju, te vjerovatno dolaziti u Bugojno i narednih godina.

Besjede sa ... Senka Kreso

Senka Kreso je rođena 05. januara 1987. godine u Sarajevu. Završila je komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Otišla je na postdiplomski i magistarski studij teatrologije na Masarik Univerzitetu u Brnu, u Češkoj, na kojem će obrađivati temu: „Razvoj pozorišta u opkoljenom Sarajevu“ .

Matoš je još prije stotinu godina pisao o “Sumraku pozorišta” ... *”Jer tko nam*

jamči da jednoga dana i pozornica neće postati suvišna. Jer modernom senzibilitetu, modernoj duši koja nema više naivnosti Shakespearovih gledalaca (što nekada bijaše tragično, nama je komično i obratno), kazalište postaje danas nezanimljivo.” Senka je pravi primjer da iskreni zaljubljenici u teatar još uvijek postoje.

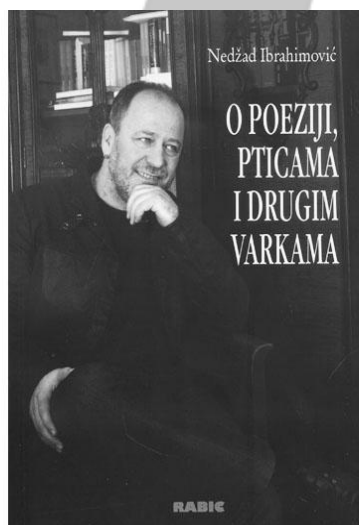

Šta Vas je, pored ljubavi prema teatru, dovelo na ovaj Festival?

U sklopu svog studija imam predmet amaterska pozorišta. U razgovoru sa profesoricom, došle smo na ideju da se ne bavim češkim, već bosanskohercegovačkim amaterskim pozorištima, s obzirom da je to njima nepoznato. Odmah sam se bacila na posao, ali nisam uspjela doći do nekih značajnijih informacija na internetu. Iz tih razloga sam kontaktirala vašu Fedru, Hrvatsko amatersko kazalište Travnik i Amatersko pozorište „Neretva“ Konjic. S obzirom da sam došla na raspust u Sarajevo, kada sam saznala da se kod vas održava Festival, došla sam u Bugojno kako bih se upoznala sa radom tih amaterskih pozorišta. Pregledala sam sve predstave izuzev predstave „Ona stvar“.

Kakvi su Vaši utisci o večerašnjoj predstavi?

Što se tiče večerašnje predstave, ja je ocjenjujem od svih dosad pregledanih kao najbolju i najkonkretniju. Glumački jako dobro urađeno. Ne znam jesu li amateri ili izmiješani, ali to nije ni važno. Glavni glumac me podsjetio na pokojnog Zorana Radmilovića, što je svakako pohvalno. Zamjeram im samo na ritmu jer je u jednom trenutku pala atmosfera i očekivali smo kraj, ali su je oni opet digli. Kada je riječ o scenografiji, imam zamjerku konkretno na skulpturu gavrana, za koju nisam uspjela vidjeti nikakvu funkciju, niti značenje, već je cijelo vrijeme predstavljala neiskorišteni rekvizit.

NAJAVLJUJEMO...

**Promocija knjige
Nedžada Ibrahimovića
"O poeziji, pticama i drugim
varkama"**

**Mała sala KSC-a
19,00**

**Promotori:
Vahid Duraković
Nedžad Milanović**

Rođen 1958. godine u Tuzli. Završio Pedagoški fakultet u Osijeku a postdiplomski studij iz *književnosti* na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Doktorirao na Filozofskom fakultetu u Tuzli iz oblasti književnosti Bosne i Hercegovine. Završio i televizijske studije na Media-akademiji u Hilversumu (Nizozemska).

Objavljuje književne studije i interpretacije, te pozorišnu i filmsku kritiku u različitim časopisima. (*Odjek, Izraz, Život, Sineast, Yu film, Razlika-Differance, Dani, Oslobođenje ...*).

Publicirao četiri knjige književnih i filmskih studija i eseja:

Prelamanje eseja (1989),

Čitalac na raskršću-Uvod u Midhata Begića (2001),

O poeziji, pticama i drugim varakama (2011) i

Bosanske filmske naracije, dokumenti o raspadu (2012).

Zbornici, antologije, udžbenici:

Antologija bošnjačke književnosti, časopis *SUM (CYM)*, br. 38, Štip, Makedonija, 2001,

Kulturalni studiji i drugo, zbornik, časopis *Razlika-Differance*, Tuzla, 2003 i

Tijela u shoppingu – izbor iz savremene britanske drame I-III, časopis *Razlika-Differance*, Tuzla, 2005 godine (koautorstvo sa dr. Damirom Arsenijevićem)

Čitanka za IV razred gimnazije, OKO, Sarajevo, 2003 god (koautorstvo s dr. Enverom Kazazom)

Režirao kratke i dokumentarne filmove za različite televizijske kuće.

Film *Pun mjesec iznad Bosne* („Volle maan boven Bosnië“) (prikazivan i bosanskohercegovačkim tv-stanicama) dobitnik je nekoliko nagrada na festivalima u Nizozemskoj (pobjednik je na Festivalu dokumentarnih filmova u Amsterdamu).

Dokumentarni film *Nuhova/Noeva priča*, rađen u produkciji RTVBiH 2006. godine, prikazan je na TVBiH 2007 godine. Član P.E.N. International – Centar za BiH (Međunarodno udruženje pisaca). Školsku 2006-2007 godinu proveo u Sjedinjenim Američkim Državama na University of Washington u Seattleu, kao *Fulbright gostujući profesor*. Predavao *Južnoslavenski film i Južnoslavensku književnost* u egzilu.

VEČERAS

Četvrtak, 05.07.2012.

20,30 sati

Pozorišna dvorana

Teatar TOTAL Visoko

Alfred Jarry

KRALJ IBI

Adaptacija i režija: Jesenko Muzaferija

Igraju:

Faik Salihbegović

Azra Kadić

Adnan Tajić

Dženita Pinjo

Dževad Hasanbegović

Milenko Manojlović

Scenografija: Jesenko Muzaferija

Kostimografija: Vera Muzaferija

Majstor svjetla: Branislav Mirković

Koreografija: Dževad Hasanbegović

Dizajn zvuka: Lordan Muzaferija

Majstor scene: Hamza Ahmetović

Amatersko pozorište u Visokom ove godine obilježava 60 godina postojanja. Tokom svoje bogate prošlosti nosilo je razna imena, da bi se od 1985. godine zvalo Teatar „Total“ i pod tim imenom proslavilo visočki dramski amaterizam, kako na festivalima u Bosni i Hercegovini tako i na raznim festivalima i smotrama širom bivše Jugoslavije. Osim toga, malo koje amatersko pozorište se može pohvaliti takvim kontinuitetom rada uprkos neprimjerenim uslovima rada (nikada nisu imali svoj radni prostor). Na dosadašnjih 40 festivala amaterskih pozorišta BiH bilježe 36 učešća, što nijedno drugo amatersko pozorište u BiH ne bilježi.

Oprobali su se u inscenacijama gotovo svih dramskih žanrova od klasičnih do savremenih južnoslavenskih i svjetskih autora, nastojeći uvijek dati svoj pečat kroz poetiku totalnog teatra i radost kolektivne igre.

„Total“ trenutno okuplja oko 30 članova (sa

rasponom starosti od 15 do 55 godina) angažovanih u tri pogona uslovno nazvana: *srednjoškolci, studenti i veterani*, i radi više nego ikad, prkoseći svim krizama i neuslovima, uživajući u stvaranju i druženju.

Reditelj o predstavi:

„Kralj Ibi“ izvedbi Teatra „Total“ je adaptacija u kojoj je od izvornog teksta „Kralj Ibi“ Alfreda Žarija (Ubu-Roi, Alfred Jarry) ostalo manje od 50%. Naime, htjeli smo Žarijev satirčni pogled na buržoaziju njegovog vremena prenijeti na naše uglove i vrijeme gledanja, svakako, poštujući Žarijevu osnovnu ideju: protest protiv gluposti, taštine, podlosti, želje za vlašću i vlastodržačke ostrašćenosti, protiv nasilja i zla općenito i svega što briše ljudskost u čovjeku. Radnja je uglavnom smještena u dječju igraonicu koja poslije postaje ratno poprište. Zašto dječja igraonica? Zato što odatle sve počinje, od odgoja djece u igraonicama, porodici, školi... Dijete Ibi, lik kojeg u Žarija nema, nastoji biti bolji od svojih roditelja (što vjerovatno žele i njegovi roditelji), lik je sa Hamletovim vrlinama i pogledima na svijet, lik koji na kraju postaje ubica kao i Hamlet, ne zato što je rođeni ubica, nego zato što su to od njega napravili. Porodica se razjedinjuje, „Danska i Noćna“ se razjedinjuje, Evropa se, kao, ujedinjuje – hoćemo li se, zbilja, ikada ujediniti?

Jesenko Muzaferija

Rođen je ujesen u Visokom.

Studij južnoslavenskih književnosti završio je na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Već kao dječak bio je posmatrač a ponekad i učesnik amaterskih predstava koje je režirao njegov otac Zaim. Od studentskih dana do 1996. godine u Teatru „Total“, kojeg je osnovala i redateljski predvodila njegova sestra Gordana, Jesenko je ostvario dvadesetak uloga i desetak scenografija.

Kao režiser u Teatru „Total“ debitovao je 1990. godine i do danas postavio dvanaest predstava, radeći za svaku i scenografiju. Voli eksperimentisati sa teatrom apsurdna a omiljeni pisac novog doba mu je Hristo Bojčev.

O "LAKOM KOMADU"

"Veliko pitanje na koje nije dat odgovor i na koje nisam ni sam u stanju da odgovorim poslije trideset godina istraživanja ženske duše glasi: Šta žena zapravo želi?"
Sigmund Frojd

Možda su nekoliko rješenja ove zagonetke i duhovite Frojdove izjave mogli ponuditi Trebinjci večeras žonglirajući u svojoj maestralnoj glumačkoj razigranosti. Loptica se zaustavila na mjestu. Prebivalištu. Obitavalištu. Nastambi. Dvorcu. Stanu. Kolibi. Šatoru. Toru. Pećini. Goleti. Kamenu. Prašini. Zemlji.

Ogradama i zidovima. Na trenutke, i zidanju. Zazidanim pogledima, vidicima, metaforama, metatekstovima. Bomba je umjesto džeksonovski dotjerane skulpture, razbila stavove posmatrača ove vodviljski zamamne igre.

Tako smo analizirajući društveno organizovan ljudski rod, skakali sa pojedinca na zajednicu, sa teleta na krdo, povukli linije od primitivnog društva (filantropski diskutabilnog) do savremenog društva, neki i stavljajući pojedinca u psihološki frojdovski profil obilježen Edipovim kompleksom.

Učinilo mi se da su Maloj sali zabljesnule nove vizije. Djelovale su savršeno, svaka ambijentalno drugačije riješena. Ne usuđujem se reći zabetonirana, jer mi se činilo da mogu rasti i nadrastiti vlastito savršenstvo i cjelovitost. Pa čak i sujetu, sakrivenu ispod komunističkog tepiha sale.

Tako je barem izgledalo.

I na pozorišnim daskama smo večeras vidjeli nečiju slobodu umjetničke vizije. Pričalo se o umjetnosti i viziji, a sloboda se objesila pored gavrana koji se cerekao na sceni cijelih sat i po vremena.

Lak komad. Ili ipak ne?

Aida Šošić

POSLOVICA DANA:

“Pametnom je dosta jedna.“

Razotkrivanje poslovice:

Bio jednom jedan što je volio žene. Imao ih je četiri, ali je poput pijetla usput zaskakivao sve žensko što hoda na dvije noge. Pričalo se da je u djetinjstvu zaskakivao i ponešto na četiri noge, ali smatrali su to dječijim nestašlucima.

U njegovom komšiluku živio je jedan što je isto volio žene, ali je imao samo jednu. Kada bi se susreli izlazeći iz kuća, pozdravili bi se, a onda bi ovaj što ima četiri žene upitao ovog što ima samo jednu: „Kol'ko?“
 “Jednom, a ti?“
 “ Pa, ja ih imam četiri. Pomnoži sa dva.“

Nakon godinu dana opet su se sreli, ovaj sa četiri već poprilično iscijeđen upita: „Kol'ko?“
 “Jednom, a ti?“
 “Imam ih četiri. Saberi i znat' ćeš.“

Prošla je još jedna godina.
 Brzo, kao što kroz glavu ponekad proleti nemoralna misao.
 „Kol'ko?“
 Jednom, a ti?“
 “Hm, kome je još do toga...“, začu se umirući glas iz tijela kostura ovog što je imao četiri žene.
 Naslonjen na ogradu desnom rukom, ovaj što je imao samo jednu zamišljeno je gledao za njim. Nebo je svojim plavetnilom natkrililo grad.
 Čovjek sa četiri žene gubio se u daljini postajući sve manji i manji.
 Potom samo crna tačka, a onda je nestao sa vidika.
 Čovjek sa jednom ženom se odgurnu od ograde i reče: “Pametnom je dosta jedna.“

Tako je nastala ova poznata narodna poslovice koja se danas koristi za muškarca koji ima mnogo ljubavnica, a nestao ga.

OBAZIRANJA

FEDRO: Odreću se djece, matere mi. I to preko novina.

FEDRINICA: Zašto, pobogu brate?

FEDRO: Za svaki slučaj.

FEDRINICA: Kakav slučaj može biti da se djece odrekneš?

FEDRO: Jesi li ti vidjela kako onaj sinoć ubi svoga oca?

FEDRINICA: I ja bih ga ubila da mi je bio 'nakav.

FEDRO: Kako bi ga ubila, kad ga nisi ni upamtila?

FEDRINICA: Da sam ga upamtila, kažem. Što si bukvalan...

FEDRO: Ti bi i mene ubila, kakva si...

FEDRINICA: Pa bih, ubila bih te, da si k'o onaj sinoć!

FEDRO: Šta mu fali...Nije to radio pred svojom ženom.

FEDRINICA: Jest pred svakim.

FEDRO: Gdje mu je žena u predstavi? I nisu ga ubili samo radi para.

FEDRINICA: Hvala Bogu, ti nemaš para.

FEDRO: Hvala Bogu.

FEDRINICA: Pare su ti, bolan, zlo najveće.

FEDRO: Još kad se u to umiješa žena...

FEDRINICA: Kakve sad veze ima žena?

FEDRO: Ima, ima. Žena vrti gdje burgija neće.

FEDRINICA: To se kaže za novac.

FEDRO: Samo su žene opasnije od novca.

FEDRINICA: Jesam li ja tebi ikad gdje išta učinila našao?

FEDRO: Jesi! Sto puta.

FEDRINICA: Ma daj, kaži samo jedan primjer!

FEDRO: Ne mogu se sad sjetiti, ali bih se smio zakleti da jesi sto puta!

FEDRINICA: (tiho) Bolje bi ti bilo da se sjetiš kad si me zadnji put obeščastio...

DIREKTOR FESTIVALA:
Vahid Duraković
KOORDINATOR FESTIVALA
Sanel Ugarak

PR FESTIVALA:
Edina Bajrić

REDAKCIJA BILTENA:
Nedžad Milanović, urednik
Senada Milanović
Sanel Ugarak
Ermina Musić
Amel Ugarak
Edina Bajrić
Jasmina Mlačo
Suad Velagić
Edin Ćatić Bato, fotograf
Aida Šošić

SARADNICI:
Samir Nuhić
Almir Mujagić
Edin Huskić

TEHNIČKA EKIPA:
Senad Imamović Struja
Edin Ćatić Bato
Azem Duraković

DIZAJN PLAKATA:
Antonio Džolan

UREDNICI INTERNET STRANICE:
Mulhari Agić
Edin Ćatić Bato

SARADNICE:
Valida Prijić
Nermina Ljubunčić
Edna Supur
Elma Gavranović
Evelina Dautbegović
Selma Sloboda
Azra Sadagić

SELEKTOR:
Dragan Komadina

STRUČNI ŽIRI:
Lajla Kaikčija
Dževdet Tuzlić
Doc.dr. Luka Kecman

ŽIRI PUBLIKE:
Adem Krivdić
Mesud Šečić
Daria Lučić
Edna Supur
Olivera Slipac
Alda Ljubunčić

ORGANIZACIONI ODBOR:
Hasan Ajkunić - predsjednik
Senada Milanović
Suad Velagić
Edin Ćatić Bato
Doc. dr. Ilhan Bušatlić
Ermina Musić
Sead Karahodžić
Sanel Ugarak
Nedžad Milanović
Željko Luledžija
Antonio Džolan
Samir Nuhić
Amel Ugarak
Vahid Duraković

UMJETNIČKO VIJEĆE FESTIVALA:
Anto Bilić - predsjednik - Hrvatsko amatersko
kazalište Travnik
Jesenko Muzaferija - Teatar TOTAL Visoko
Zlata Imamović - Pozorište Travnik
Željko Milošević - KS Male stvari Trebinje
Ugarak Sanel - predsjednik US Teatra FEDRA Bugojno
Suad Velagić - predsjednik UO Teatra FEDRA Bugojno
Dubravka Nikolić - Gradsko pozorište Mrkonjić Grad
Almir Alić - AP Neretva Konjic
Vahid Duraković - direktor Festivala